

Abvakabo FNV

Campagne Vertrokken Gezichten

*Commission for Filipino Migrant Workers
(CFMW)*

FNV Bondgenoten

GATS Platform

*Protestantse Diaconie Kerkhuis Amsterdam
Zuidoost*

Respect NL

Transnational Institute (TNI)

TRUSTED Migrants

workshop

**'Arbeidsmigranten:
gemangeld tussen
vreemdelingenhaat en
vrijhandel'**

Top van Onderop
20 mei 2007

INHOUD

Transnational Institute

**Ontwikkeling, handel en migratie:
bedreigingen en kansen**

Protestantse Diaconie Amsterdam

14.000 onzichtbare Amsterdammers

Surprisingeurope.com

Surprising Europe

Campagne Vertrokken Gezichten

Look with us – Verplaats je in de ander

Open brieven

Commission for Filipino Migrant Workers (*CFMM*), Respect NL, Trusted Migrants

Migrant Self-help Organisations and their perspectives

Platform of Filipino Migrant Organisations in Europe

Making the Connections - Migrants as Transnational Social Actors

Commission for Filipino Migrant Workers (*CFMM*)

**Campaigning for the Rights of Migrant Women *Domestic workers*
(MDWs) in Europe**

Ontwikkeling, handel en migratie: bedreigingen en kansen

Migratie en ontwikkeling houden nauw verband met elkaar verband. Migratiestromen hebben alles te maken met de ongelijke verdeling van welzijn en welvaart in de wereld. Zij komen vaak op gang doordat mensen zich door armoede, discriminatie, geweld, politieke onrust en schending van mensenrechten gedwongen zien op zoek te gaan naar een bestaan elders.

In de jaren '80 en '90 legden rijke donorlanden via de internationale financiële instellingen structurele aanpassingsprogramma's op aan ontwikkelingslanden. De schuldenlast dreigde voor arme landen te zwaar te worden. Donorlanden legden hen daarom strikte economische hervormingsprogramma's op. De terugbetaling van hun schulden moest worden veiliggesteld en daarom moesten ontwikkelingslanden vaak drastisch bezuinigen op sociale uitgaven. Samen met liberalisering en commercialisering van de economie heeft dit ervoor gezorgd dat de kloof tussen arm en rijk in veel landen is vergroot. Sociale uitsluiting was het gevolg. Daardoor zien mensen in arme landen vaak in eigen land weinig toekomstperspectief. Dankzij moderne communicatiemiddelen worden de grote verschillen tussen Noord en Zuid voor steeds meer mensen zichtbaar. Men krijgt daardoor het idee dat er elders meer kansen zijn en dat maakt dat mensen steeds vaker besluiten om uit het arme Zuiden te vertrekken naar het rijke Noorden.

Migratie – Feiten en cijfers¹

- In 2005 waren er wereldwijd 191 miljoen migranten, waarbij migranten worden gedefinieerd als mensen die buiten hun het land leven waar ze zijn geboren of waarvan ze staatsburger zijn. Daarvan kan ongeveer de helft worden aangemerkt als economisch actieve arbeidsmigranten. Hun aantal was als volgt over de wereld verdeeld:

Afrika:	7,1 miljoen
Azië, inclusief het Midden-Oosten:	25,0 miljoen
Europa, inclusief Rusland:	28,5 miljoen
Latijns-Amerika en de Cariben:	2,5 miljoen
Noord-Amerika:	20,5 miljoen
Oceanië:	2,9 miljoen
- 49 procent van alle migranten wereldwijd bestaat uit vrouwen. In Azië, Europa, Latijns-Amerika, Noord-Amerika en Oceanië is dat meer dan 50 procent.

¹ Alonso, in The Broker, issue 1, April 2007

Toenemende migratie en de relatie tot ontwikkeling

Men is het er wereldwijd steeds meer over eens dat arbeidsmigratie bijdraagt aan de economische groei en ontwikkeling in zowel de zendende als de ontvangende landen.

De ontvangende landen kunnen met behulp van migratie de hiaten in hun arbeidsmarkt opvullen. Bijvoorbeeld door kennismigranten aan te trekken. Ook hebben zij baat bij goedkope arbeidskrachten die niet al te veel noten op hun zang (kunnen) hebben en flexibel inzetbaar zijn. Migranten maken aanzienlijke bedragen over naar hun land van herkomst om hun familie en gemeenschappen te ondersteunen. Als ze terugkeren, brengen ze nieuwe kennis, kapitaal en vaardigheden met zich mee. Overdracht van technologie en investeringen vinden ook plaats via migrantengemeenschappen in het buitenland.

Migratie en ontwikkeling

- In de periode 1995-2015 kan naar schatting 0,23% van de jaarlijkse economische groei in de Europese Unie op het conto van migranten worden geschreven.
- Arbeidsmigranten sturen elk jaar zo'n 250 miljoen US dollar naar huis. Dat is meer dan alle officiële ontwikkelingshulp bij elkaar. Het is ook meer dan wat er aan directe buitenlandse investeringen wordt aangetrokken.
- Door de 'brain drain' raken ontwikkelingslanden 10-30 procent van hun geschoolde arbeidskrachten kwijt. Vooral de minst ontwikkelde landen hebben hier zwaar onder te lijden.

Maar migratie kent voor de zendende landen niet alleen maar pluspunten. Een groot punt van zorg is de zogenaamde *brain drain*, oftewel het verlies van gekwalificeerd personeel. Door migratie verliezen ontwikkelingslanden hun schaarse hoog opgeleide kader. Door rijke landen wordt vaak actief (zorg)personeel geworven in ontwikkelingslanden. Veel van dit personeel komt op tijdelijke contracten naar de rijke landen, maar vaak verkrijgen zij uiteindelijk een permanente status. Als dat op grote schaal gebeurt, dan ontstaat er een situatie waarin ontwikkelingslanden feitelijk de training van personeel subsidiëren voor ontwikkelde landen.

De sociale gevolgen voor migranten zelf zijn eveneens groot. Gezinsverbanden raken ontwricht en de emotionele belasting voor zowel de vertrekkers als de achterblijvers is enorm.

Braindrain

Ook als er geen sprake is van massale migratie, kunnen de effecten van getraind personeel dat vertrekt grote gevolgen hebben. In ontwikkelingslanden zijn situaties gemeld waarin het verlies van een of twee vakmensen leidde tot sluiting van bijv. de intensive care afdeling van een ziekenhuis.² Een sprekend voorbeeld komt uit Malawi, waar het Verenigd Koninkrijk 15 verpleegsters wierf. Peanuts, denkt de Westerse lezer dan. Maar dat voorbeeld komt in een heel ander licht te staan als je bedenkt dat Malawi jaarlijks maar 60 verpleegsters kan opleiden...

² Mike Waghorne, 'Movements of Natural Persons (Mode 4) Under the GATS: A Joint World Trade Organisation – World Bank Symposium', Geneva, 11-12 April 2002

Migratie is ook zeker geen vervanging voor ontwikkelingshulp, zoals nu in het debat soms wordt aangenomen. Hoewel de overmakingen van migranten een belangrijke bron van inkomsten vormen voor de zendende landen, zijn het meestal niet de mensen uit de armste landen die naar het rijke Noorden komen. Overigens erkent de Nederlandse overheid ook dat 'landen die het meest profiteren van de geldstromen [...] vaak landen [zijn] met een gunstig investeringsklimaat, betere institutionele capaciteit en beter bestuur. Overmakingen zullen daarom geen vervanging zijn voor de ontwikkelingsgelden'.³

Maar voor veel van de zendende landen zijn migranten intussen uitgegroeid tot een van de grootste inkomensbronnen. In sommige landen wordt migratie dan ook bijna als een exportproduct benaderd. Mensen worden opgeleid voor vertrek naar het buitenland. Op de Filipijnen worden zelfs artsen omgeschoold tot verplegend personeel (!), omdat daar veel vraag naar is in het buitenland. Omdat overmakingen door migranten zo belangrijk zijn geworden, zijn zendende landen vaak niet of maar mondjesmaat geïnteresseerd in de bescherming van de rechten van migranten. Dat zou immers hun concurrentievoordeel op de internationale markt voor goedkope, flexibele arbeidskrachten uithollen.

Concurreren op arbeid: de relatie migratie - handel

In de Wereldhandelsorganisatie (WTO) wordt onderhandeld over het steeds verder liberaliseren van de wereldhandel. Wat veel mensen niet weten, is dat de WTO via het WTO/GATS-akkoord een rechtstreekse bemoeienis heeft met arbeidsmigratie.

Het GATS-akkoord regelt de liberalisering van de handel in diensten. Een van de categorieën diensten waarover wordt gesproken betreft de tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen die een specifieke dienst verrichten in een ander land – 'Mode4' in het GATS-jargon. Als het GATS-akkoord wordt gebruikt om tijdelijke migratie in de dienstensector te liberaliseren, dan wordt het daarmee feitelijk verbreed tot een migratieverdrag. En dat is hoogst problematisch.

De situatie is complex. Ontwikkelingslanden zelf identificeren Mode 4 als de meest veelbelovende mogelijkheid binnen het GATS-kader. In theorie zet GATS namelijk de deur open voor de tijdelijke migratie van werknemers van allerlei niveau. Maar de praktijk laat zien dat de ontwikkelde landen GATS-migratie goeddeels willen beperken tot hoog opgeleid kennispersoneel, zoals artsen en ingenieurs. Op die manier zou GATS-migratie *brain drain* in de hand werken.

Ontwikkelingslanden willen graag uitbreiding van Mode 4 naar lager opgeleide vakmensen en lager ongeschoold personeel, zoals huishoudelijk personeel en bouwvakkers. Hun concurrentievoordeel ligt immers bij goedkope arbeidskrachten.

³ Ministerie van Buitenlandse Zaken, Kamerbrief inzake vierde rapportage migratie en ontwikkeling, 16-02-2007 In te zien op: <http://www.minbuza.nl/brievenparlement.2007/02/Kamerbrief-inzake-vierde-rapportage-migratie-en-on.html>

GATS-migratie als ontwikkelingsstrategie?

Ontwikkelingslanden denken dat een uitbreiding van Mode 4 hun ontwikkeling ten goede zou komen. Maar er zijn grote vraagtekens te plaatsen bij de bruikbaarheid van Mode4 als ontwikkelingsstrategie.

Onder het GATS-verdrag zullen slechts tijdelijke arbeidscontracten worden verstrekt, op basis van de behoeften van de ontvangende landen. De belangen van de migranten zelf of die van de zendende (ontwikkelings)landen blijven buiten beschouwing. En onder GATS is de verblijfstitel afhankelijk van het hebben van werk.

GATS-migranten krijgen alleen toegang als zij werk hebben en hebben geen toegang tot de arbeidsmarkt in de landen waar zij heen gaan. Als de verblijfsstatus afhangt van een baan bij een bepaalde werkgever, geeft dat die werkgever oneigenlijk veel macht over de betreffende werknemer.

Bovendien wordt tijdelijke arbeid binnen de WTO behandeld als een verhandelbaar goed zoals alle andere. Respect voor mensenrechten en naleving van basale arbeidsstandaarden maken op geen enkele manier deel uit van het WTO-kader. Regelgeving ten aanzien van arbeidsstandaarden valt onder de verantwoordelijkheid van de ILO, maar die heeft geen mechanismen om naleving af te dwingen.

Bijkomend bezwaar is dat als je arbeidskracht gaat behandelen als handelswaar, worden lonen en arbeidsrechten zoals die in verschillende landen gelden met elkaar in concurrentie gebracht. Dan dreigt een neerwaartse spiraal op dit gebied.

En doordat bij GATS-migratie de vraag van het ontvangende land voorop staat, bestaat er het risico dat er nauwelijks positieve effecten zullen optreden in termen van *brain gain* bij terugkeer.

GATS-visa

De rijke landen zijn er erg huivering voor om de GATS-regeling uit te breiden naar lager geschoold personeel. Dat wordt gezien als een risico. Rijke landen zijn bang dat GATS-migratie maar al te makkelijk een permanent karakter zal krijgen, omdat a) nergens in het GATS-akkoord wordt gedefinieerd hoe lang 'tijdelijk' eigenlijk is en b) de GATS-migranten hoe dan ook niet zullen vertrekken als hun tijdelijke visum verloopt. Om dat te voorkomen, wordt er gekeken naar het begrip 'circulaire migratie', met speciale GATS-visa: een soort *greencards*, waarmee je meermaals toegang kunt krijgen tot ontvangende landen. Zoals de Adviesraad voor Internationale Vraagstukken (AIV) schrijft: 'Een tijdelijke arbeidsmigrant zal sneller te bewegen zijn naar huis terug te keren in de zekerheid dat hij of zij na een bepaalde periode weer tijdelijk kan terugkomen naar het land van bestemming. [...] circulaire migratie of 'shutteling' bevordert optimaal de circulatie van kennis en ervaring en creëert voor landen van herkomst, landen van bestemming en de arbeidsmigranten zelf een win/win-situatie.'

Circulaire migratie

Circulaire migratie wordt gepresenteerd als een *tripel win*-model.

De ontvangende landen kunnen naar believen putten uit een arbeidsreserve die bereid is lage lonen te accepteren en zeer flexibel inzetbaar is. Tijdelijke migranten zullen minder snel hun familie meenemen en daardoor sterkere banden houden met hun land van herkomst. Dat is zowel in het

belang van het ontvangende land – migranten zullen zich dan minder snel permanent vestigen – en van zendende landen: migranten die zich elders vestigen, verliezen na een tijd hun band met het thuisland en gaan minder geld overmaken. Door het tijdelijke aspect, leidt circulaire migratie tot een stabielere stroom van remittances. De negatieve sociale gevolgen van migratie voor de migranten zelf zouden verder beperkt blijven, omdat zij slechts tijdelijk gescheiden zijn van hun familie. Circulaire migratie biedt ontwikkelingslanden bovendien de mogelijkheid om *brain drain* tegen te gaan en *brain gain* en *brain circulation* op gang brengen.⁴

Ook in Nederland wordt in beleidskringen gepraat over bevorderen van circulaire migratie. Maar het circulaire migratie-model kan alleen positief uitpakken als migranten echt vrij zijn om te komen, te gaan en weer terug te komen.

In Nederland, noch in 'Fort Europa' is op dit moment ruimte voor een open migratiemodel. Het beleid blijft primair gericht op het beheersen van migratiestromen en het tegengaan van illegale migratie.

Europa, met Nederland in haar kielzog, wil het toelatingsbeleid alleen verruimen voor tijdelijke kennismigranten. Men praat wel over het bevorderen van de positieve effecten van migratie op ontwikkeling en het voorkomen van *brain drain* en het bevorderen van *brain gain* voor ontwikkelingslanden. Maar feitelijk heeft men het over een zeer selectieve arbeidsmigratiepolitiek, die alleen maar zal leiden tot een versterkte *brain drain* uit het Zuiden. Met circulaire migratie heeft dit niets te maken. Migratie wordt immers alleen vergemakkelijkt voor zo ver het bijdraagt aan Europa's ambitie om de sterkste kenniseconomie ter wereld te worden. Het win-win-argument wordt daarbij misbruikt gebruikt om de 'battle for brains' een politiek correct tintje te geven.

De Nederlandse ambities ten aanzien van het migratiebeleid

Het Nederlandse beleid wordt uiteengezet in de beleidsnotitie 'Naar een modern migratiebeleid', die in oktober 2006 door de Tweede Kamer is vastgesteld. In het nieuwe beleid wordt uitgegaan van de behoefte aan migranten die er in de Nederlandse samenleving is. Men wil de mogelijkheden voor toelating voor migranten met een voor onze samenleving toegevoegde waarde verruimen. Daarbij wordt vooral gedacht aan kennismigranten. Voor alle andere categorieën migranten blijft het beleid onverminderd restrictief. Men wil de migratiestromen beheersbaar houden. Daarom legt Nederland in het vluchtelingenbeleid het accent op bescherming en creëren duurzame oplossingen in de regio's van herkomst, 'in de verwachting dat [dit] zal leiden tot afname van secundaire migratiestromen naar de Europese Unie'.⁵ Nederland trekt daarnaast ook middelen uit voor capaciteitsopbouw van migratiemanagement in derde landen dat is gericht op het tegengaan van illegale immigratie. Nederland staat bijvoorbeeld de immigratiedienst in Ghana bij om sneller vervalste reisdocumenten te herkennen.⁶

⁴ Alonso, in *The Broker*, issue 1, April 2007

⁵ Ministerie van Buitenlandse Zaken, Kamerbrief inzake vierde rapportage migratie en ontwikkeling, 16-02-2007

⁶ *ibidem*.

Waar zet Nederland op in?

Global Forum on Migration and Development

België, juli 2007

Nederland wil daar inzetten op 'het versterken van de relatie tussen het migratie en ontwikkelingsbeleid, het stimuleren van circulaire migratie, inclusief tijdelijke arbeidsmigratie en terugkeer, het tegengaan van brain drain en van mensenhandel'.⁷

Inter-Governmental Consultations on Asylum, Refugee and Migration Policies

Nederland was in 2006 voorzitter van het IGC. Het stokje is nu overgegeven aan Ierland. Centraal thema voor het IGC in 2007: "Designing effective immigration systems". Relevante aspecten voor migratie en ontwikkeling daarbij:

Tijdelijke arbeidsmigratie en terugkeer.

Samenwerking met derde landen t.a.v. illegale immigratie en terugkeer

Beschermingsvraagstukken

Noodzaak voor de bescherming van rechten van migranten

De manier waarop rijke machtsblokken als Europa invulling willen geven aan circulaire migratie op hun eigen grondgebied en in internationale organisaties als de WTO, vormen een bedreiging voor de arbeids- en mensenrechten van migranten. Volgens de ILO is het de grote uitdaging om migratiebeleid zo te formuleren dat arbeidsmigratie daadwerkelijk positief kan bijdragen aan de ontwikkeling van zowel de zendende als de ontvangende landen en aan het welzijn van migranten zelf.⁸

Daarbij zullen tenminste de internationale arbeidsrechten van werknemers moeten worden nageleefd – ongeacht hun verblijfstitel. Daarbij gaat het om basale sociale bescherming, naleving van de wet- en regelgeving die de rechten en bescherming van werknemers regelt en het recht van werknemers op vertegenwoordiging en participatie. Nederland en andere EU-landen zouden bovendien in elk geval de VN-Conventie voor de Bescherming van de Rechten van Arbeidsmigranten moeten ratificeren.

Daarnaast mag migratiebeleid nooit zo worden geformuleerd dat het alleen de belangen van de ontvangende landen dient, terwijl de belangen van de zendende landen en de migranten zelf uit het oog worden verloren. Dat geldt in het bijzonder bij de uitwerking van het begrip 'circulaire migratie'.

Willen de rechten van tijdelijke arbeidsmigranten zoals GATS/Mode4-migranten, niet verder in de verdrukking komen, dan moet hun status besproken worden binnen de ILO of de Wereld Migratie Organisatie. En niet binnen de WTO, waar vooral de economische belangen van multinationale ondernemingen centraal staan. Die mening wordt gedeeld door het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC). Volgens het EESC is het voor het beschermen van de rechten van tijdelijke arbeidsmigranten nodig dat een goed functionerend samenwerkingsverband wordt opgezet tussen de WTO, de ILO, de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) en de VN.⁹

⁷ Ministerie van Buitenlandse Zaken, Kamerbrief inzake vierde rapportage migratie en ontwikkeling, 16-02-2007

⁸ ILO, Facts on Labour Migration'.

⁹ Source: <http://www.epsu.org/a/1224>. Accessed: 3 May 2007.

14.000 onzichtbare Amsterdammers

"Ik kom uit Niger en ben onderwijzer van beroep. Voor ik richting Amsterdam ben vertrokken had ik voldoende inkomen voor het levensonderhoud van mij en mijn gezin. Omdat ik ook wat gespaard had was het geen probleem om de reis naar Europa te financieren. Ik heb een mensensmokkelaar benaderd die mij aan alle nodige visa heeft geholpen. Hij overtuigde mij dat ik in Europa binnen een paar maanden een fortuin zou gaan verdienen om in Niger een eigen school te stichten. Het leven in Amsterdam bleek niet zo makkelijk als ik verwacht had. De eerste twee jaren waren echt verschrikkelijk, ik kon niet eens mijn eten betalen. Vaak heb ik vrienden gevraagd of ik bij hen mocht slapen, Nu werk ik drie dagen in de week als hulp in de huishouding. Met het geld wat ik daarmee verdien kan ik net in mijn onderhoud voorzien, ik hou geen geld over om naar huis te sturen. Wie ooit het gezegde heeft bedacht "Oost West Thuis Best" had groot gelijk want op dit moment wil ik niets lever dan terug naar mijn gezin. Mijn probleem is dat ik nog geen geld gespaard heb. Mijn familie en vrienden zouden mij verstoten als ik met lege handen thuis kwam. De mensen thuis hebben veel illusies over Europa. Ze verwachten veel van de mensen die naar het buitenland zijn vertrokken. En wie zou het hen kwalijk nemen, ik dacht hetzelfde voor ik naar Europa kwam."

Jean, migrant uit Niger

Het verhaal van Jean staat niet op zichzelf. De Protestantse Diaconie Amsterdam komt regelmatig mensen tegen met een vergelijkbaar levensverhaal. De journalist Ssuuna Golooba uit Oeganda verzamelt hun verhalen, met de bedoeling om mensen in Afrika een realistischer beeld te kunnen geven. Migranten zijn er altijd geweest in Amsterdam. De wens tot migratie naar andere landen blijkt bij sommige mensen een niet tegen te houden drijfveer. Zij nemen grote risico's in de hoop op een beter leven voor zichzelf en hun familie.

Ca 14.000 Mensen zonder geldige verblijfspapieren maken deel uit van de Amsterdamse samenleving. Ze komen uit (Noord)Afrika, de Filippijnen, Oost-Europa. Hun bijdrage aan het leven in de stad is aanzienlijk: Ze maken talloze Amsterdamse huishoudens schoon, zij doen het vuile werk binnen de horeca waarvoor anders niemand te vinden is, hun kinderen zijn de klasgenootjes op school. Voor een groot deel blijven deze mensen onzichtbaar, volgens de gemeentelijke administratie bestaan zij immers niet.

Arbeidsmigratie is een vertrouwd verschijnsel in Nederland. Vaak werd in de geschiedenis migratie door de overheid gestimuleerd. De arbeidsmigranten nieuwe stijl komen niet meer op uitnodiging van de overheid maar blijken desalniettemin op een behoefte in de samenleving in te spelen. Zij doen werk waarvoor niemand anders te vinden blijkt. Zij werken geheel op eigen risico, zonder aanspraak te maken op sociale zekerheid.

Zij werken soms met een tijdelijke werkvergunning, soms met een au pair werkovereenkomst, vaak ook zonder in bezit te zijn van geldige papieren.

De arbeidscontracten zijn soms formeel, soms semi-formeel via tussenbedrijven (koppelbazen), soms wordt op naam van een ander gewerkt die daarvoor een premie ontvangt, vaak gaat het om werk in de informele sector zonder enige vorm van geldig contract.

De motivatie voor het verblijf in Nederland is doorgaans dezelfde: geld verdienen om in het thuisland een beter bestaan te kunnen opbouwen. Een bestaan voor zichzelf en vaak ook voor familie, een betere toekomst voor de kinderen. Soms wordt het verblijf tijdelijk beschouwd hoewel men al tientallen jaren in Nederland verblijft. Veel *domestic workers* bijvoorbeeld werken tientallen jaren in het buitenland om voor hun kinderen, die bij familie in het thuisland verblijven een goede scholing te kunnen financieren.

Helpen waar geen helper is

Bij de Protestantse Diaconie komen de mensen doorgaans pas in beeld wanneer zij in noodsituaties terecht komen. Het uitgangspunt van de Diaconie is: Helpen waar geen helper is. Dit is bij deze mensen in bijzondere mate van toepassing, ze hebben immers (nagenoeg) geen recht op sociale voorzieningen. Hun vangnet is erg bros. Arbeid is voor de meeste ongedocumenteerden de gemeenschappelijke noemer. Vaak is het wegvallen van het inkomen uit informele arbeid bijvoorbeeld door ziekte de reden waarom zij in nood komen. Ook vrouwen met kinderen die zonder een verblijfsvergunning naar Nederland werden gehaald en vervolgens achtergelaten kloppen bij de Diaconie om hulp aan. In 2006 werd € 90.000 – het grootste gedeelte van de individuele financiële noodhulp - aan ongedocumenteerden gegeven.

De Diaconie opereert vanuit de houding: omzien zonder te oordelen. We dienen het feit van de (illegale) migratie onder ogen te zien en waar nodig zonder te oordelen noodhulp te bieden aan die mensen die (tijdelijk) aan onderdoor dreigen te gaan.

Naast het verlenen van individuele noodhulp is de Diaconie actief in een aantal projectverbanden:

- Het mede door de Protestantse Diaconie Amsterdam opgerichte ANRO (Amsterdams Netwerk Rechtvaardigheid voor Ongedocumenteerden) heeft de afgelopen jaren gewerkt aan de volgende zaken:

toegang tot de gezondheidszorg: de ontwikkeling van met MEDOC, het medisch paspoort voor chronisch zieken en zwangere vrouwen, is ontwikkeld door Dokters van de Wereld. Dit pilotproject werd voor Amsterdam gerealiseerd met steun van de Evangelisch-Lutherse Diaconie en een aantal landelijke fondsen. Verdeling van het paspoort gebeurt via de Protestantse Diaconie.
toegang tot onderwijs: Een bijdrage in de onderwijskosten voor kinderen van ongedocumenteerde ouders, via de vorming van het Fonds Leren zonder Papieren. Het fonds kreeg steun van de Protestantse en Lutherse Diaconie, Defense for Children en de Gemeente Amsterdam.

- onderzoek over de positie van migrant *domestic workers*

De Diaconie heeft in 2005 meebetaald aan een onderzoek uitgevoerd door de Filipijnse zelforganisatie CFMW. Als grootste probleem kwam naar boven dat de *domestic workers* doorgaans geen toegang hebben tot de gezondheidszorg. Ook werden de sociale isolatie en de ongelijke relatie met de werkgevers als problematisch ervaren.

In 2006 gaf de Diaconie opdracht aan Stichting Searchweb om onderzoek te doen over de netwerkvorming van *domestic workers*. Voornaamste uitkomst was dat de bestaande netwerken klein en breekbaar zijn en vaak geïsoleerd ageren. De groepen organiseren zich doorgaans per etnische groep. Voor ongedocumenteerden zijn de bijeenkomsten bij een zelforganisatie vaak de enige sociale contacten.

- In september 2006 sloot de Diaconie een overeenkomst met het Aidsfonds om aan ongedocumenteerden bij wie HIV geconstateerd is een financiële bijdrage te verstrekken (de bed-bad-brood-regeling) voor hun levensonderhoud. Ook de Nierstichting is bereid ongedocumenteerden tijdelijk te helpen bij hun noodzakelijk levensonderhoud. Beide regelingen zijn bedoeld als overbrugging. Zodra er een aanvraag wordt ingediend voor een verblijfsvergunning op grond van medische behandeling, kunnen ongedocumenteerden een beroep doen op het Fonds Gevolgen Vreemdelingenwetgeving van de gemeente Amsterdam, van waaruit gedurende de procedure een identieke bijdrage wordt verstrekt: € 375 per maand voor noodzakelijk levensonderhoud.
- In Het Kerkhuis, het diaconale dienstencentrum voor migrantenkerken in de Bijlmer, wordt er wekelijks een spreekuur gehouden voor mensen met gezondheidsklachten. Dokters van de Wereld zal ook in dit spreekuur gaan meedraaien voor het geven van advies en het invullen van het MEDOC. Voor universitaire onderzoekers is het Kerkhuis een trefpunt voor gesprekken met (arbeids)migranten.

Wereldhuis

Mondiale migratie als een gevolg van de voortschrijdende globalisering was al in de tijd van Martin Luther King gaande. Hij schreef: "Wij hebben een uitgestrekt huis geërfd, een groot wereldhuis waarin we met elkaar moeten wonen – zwart en blank, oosterling en westerling, christen en jood, moslim en hindoe. We vormen een gezin dat buitensporig verdeeld is in ideeën, cultuur en belangstelling maar dat toch, omdat de leden nooit meer in afzondering kunnen wonen op de ene of andere manier met elkaar in vrede moeten leren leven."

Geïnspireerd door deze woorden van Martin Luther King wil de Diaconie Amsterdam een wereldhuis oprichten. Een plek waar mensen vanuit alle windstreken terecht kunnen. Voor het ontvangen van noodhulp wanneer dit nodig is maar ook om hun netwerk te versterken en informatie uit te wisselen. Een plek waar gegeten wordt, gevierd en gelachen. Een plek van waaruit we onze kennis kunnen delen met politiek en samenleving: hoe leven de Amsterdamse ongedocumenteerden, wat zijn hun noden, hun mogelijkheden, hun perspectieven? En tenslotte een plek waar signalen van uit kunnen gaan, het debat over het verband van formele en informele economie gevoerd kan worden.

Evelyn Schwarz, arbeidspastor

SURPRISINGEUROPE.COM

"Surprising Europe" is the brain child of Ugandan photo journalist Ssuuna Golooba. This campaign – consisting of a film and a website – intends to warn would-be migrants from Africa about the harsh realities they'll be facing in Europe.

Annually, an estimated 300,000 to 500,000 Africans migrate to Europe. The wars that Africa and many other developing countries have suffered have crippled their economies and left their people in mass poverty. This reality is one of the main reasons why people are considering migration in search of greener pastures elsewhere. But Ssuuna Golooba warns that people are being lured into abandoning their jobs back home and move to the West without knowing the consequences. They lack the information about the reality of Europe, while visa dealers and others making money of the backs of would-be emigrants are hoodwinking them into thinking that life will be very easy and simple once they arrive.

Ssuuna Golooba, an photo journalist from Uganda, has spent the last three years conducting research African labour migrants in Europe. He found that many immigrants come from Africa to Europe as fortune-hunters, with high expectations but without any information about the realities of life in Europe. There are those who come by air as tourists and those who take the extremely dangerous land-water-route. This last group consists of "desperados", people who do not want to reconcile themselves to their fate to live in poverty and oppression and try to start a new life somewhere else at all costs. The other group, the so-called "air-ticket immigrants", are people who belong to the lower middle-class in their homeland, are well-educated but can not develop themselves in their society because of financial, religious or ethnic thresholds. These are undertaking people who are willing to take the risk to leave everything behind to be able to work for a couple of years abroad, with the idea to return to their home land and rebuild themselves from a stronger foundation. They are able to buy the necessary travel documents required to get a visa with their life-savings and borrowed money, and with that put everything to chance.

However, their information about the formalities to enter Europe come from dubious "visa dealers". The fact that these are often high public officials or even government members strengthens the idea that everything is in order. Only when they arrive here they see that the stories they have been told are not true, and they have walked right into a trap.

Once in Europe, they have to come to terms with the harsh reality that they will never be able to satisfy the high expectations of their family members. The people who stayed at home want their share of the "riches" which have been collected in Europe, even if the air-ticket immigrants have returned with nothing. Because of this, the immigrants are left in a totally dependent situation in the Netherlands: exploitation, rejection, discrimination and humiliation are their part instead of the "Gold mountains" which they dreamed of. They came with optimism and trust in God and are not aware that they would be regarded as "irritating bugs".

Golooba's "Surprising Europe" campaign intends to advise Africans to think twice before taking the plunge and coming to Europe to try and make their fortunes. Golooba:

"I want to show people the problems that Africans go through especially those who migrate to Europe with an intention of staying illegally. It is not that I am discouraging anyone to

come to Europe but I think that one needs to be enlightened about the situation here before they make up their mind to leave their home country. People should be aware of the consequences of illegal immigration to Europe. Many people sell their assets in the name of travelling to Europe to make a fortune over night but I want to warn them [...]. Since 9/11, the West is making it increasingly difficult for illegal emigrants to obtain employment, public assistance, public housing, public education or any other taxpayer funded benefit. Security has been tightened at all borders to avoid unlawfully crossing to Europe. There is an economic depression in most of the Western countries so the labour laws have been revised and make it almost impossible for an illegal immigrant to earn a living. The system is intended to frustrate every effort of an illegal person to make a living. Employers are threatened with stiffer fines if they employ illegal workers, and rental contracts of landlords that accommodate these immigrants are cancelled."

The images of hopefuls trying to get into boats to the Canary Islands to cross over into Europe – a journey many of them will not survive - or attempting to climb the fences encircling Melilla - the Spanish enclave in North-Africa, have put the issue of illegal migration on the map, not just in Europe, but also in Africa.

However, says Golooba, the African media tend to reduce the issue to the adventure of finding a hole in the wall of "Fortress Europe". The difficulties involved for an illegal to find a job and the harsh living conditions are never mentioned. Even those who return home never speak about their bad experiences because of the enormous social pressure and fear of shame and thus always keep it as a living secret.

Illegal migration is very expensive and often co-financed by the families as a future investment. Because of the huge sums of money sent back to the families, illegal migration is considered as an alternative kind of economic aid. But in recent years, the changing economic situations have made people return home almost empty handed thus ruining their family's properties. Illegal migration increases poverty and only some few scrupulous "travel agents" benefit from it.

Golooba's project sets out to visualise this context. His film tells the story of Richard, a man from Uganda, who pays a fortune to a visa dealer and arrives in Europe with high expectations. The film starts with shoots of his arrival in beautiful Europe, just as his dream was. As the film goes on, his dream gradually falls apart. The various existing notions of Africans about Europe are put to reality as the main character is confronted with restrictions of increasingly strict legislation, cultural differences, discrimination, fear and shame. Finally, Richard lets himself get arrested and deported to Africa, where he returns empty-handed.

In addition to the film, the "Surprising Europe" campaign features an in-depth website with useful information and a sort of "Rough Guide to Europe for Africans". Here, Africans may find extensive important information about Europe. Internet use in Africa is rapidly on the increase, particularly in the cities and towns. The campaign focuses on target groups that have increasingly simple and affordable access to internet services.

For more information on the "Surprising Europe" project and a trailer of the film, please visit www.surprisingeurope.com

Look with us, verplaats je in de ander

De Schipholbrand op 26 oktober 2005 is nog steeds het beste bewijs: het Nederlandse vreemdelingenbeleid heeft onmenselijke trekken aangenomen. Toch is er geen enkele politieke partij die pleit voor afschaffing van vreemdelingendetentie. Dit sluitstuk van het restrictieve beleid moet in stand gehouden worden. Dat vinden ook de SP en Groen Links, zo bleek tijdens een verkiezingsdebat in Rotterdam met Jan de Wit (SP) en Mariko Peters (GL). Neen, liever geen kinderen in de cel, en niet langer dan drie maanden vinden zij, maar mensen opsluiten die niet verdacht worden van een strafbaar feit is voor hen wel degelijk aanvaardbaar en noodzakelijk. Het generaal pardon dat nu in de maak is zal dan ook niet meer dan een gebaar zijn en een administratieve opruiming van een last uit het verleden. Er is geen sprake van een beleidswijziging, want nieuwe gevallen van ongedocumenteerde migranten en uitgeprocedeerde asielzoekers worden nog steeds opgesloten. En op 21 mei staat een slachtoffer van de Schipholbrand voor de rechter, verdacht van brandstichting. Donner is alweer minister en Verdonk kreeg 600.000 voorkeurstemmen. Met het vertrek van Verdonk en de generaal pardon regeling die in de maak is komt er in het beste geval ruimte voor discussie over een ander migratiebeleid.

In vreemdelingendetentie zitten uitgeprocedeerde asielzoekers en illegaal verklaarde migranten door elkaar. Dit is een aanwijzing dat het onderscheid tussen politieke vluchtelingen of asielzoekers en "economische migranten" of mislukte gezinsvormers in de praktijk van de repressie allang is opgeheven. Het grootste verschil vanuit het perspectief van activisme en hulpverleners is dat asielzoekers op meer sympathie en steun kunnen rekenen en daardoor ook centraal staan in het politieke debat.

Maar qua aantallen vallen de asielzoekers allang in het niet bij de andere migranten. En bij migratie gaat het niet meer om het Vluchtelingenverdrag van Genève en juridisch millimeterwerk, maar in de eerste plaats om sociale rechtvaardigheid en strijdige economische belangen van individuen, staten en economische spelers. Daarom is het zo belangrijk om een visie te ontwikkelen op migratie die een tegengeluid biedt tegenover de tendensen die zich de laatste tijd aftekenen. En een politiek alternatief dat over de schaduw van Verdonk springt.

Het denken over migratie is wel in beweging, maar niet ingegeven door mensenrechten. Het denken over een ander migratiebeleid wordt vooral gestimuleerd door problemen op de arbeidsmarkt als gevolg van globalisering en vergrijzing. Diverse onderzoeken laten zien dat West Europa arbeidskrachten nodig heeft, van hooggeschoolde *brainworkers* tot en met handen aan de bedden. Wil Europa bij blijven in de globalisering dan moeten we IT'ers, medici en chauffeurs binnen halen. Willen we onze zieken en bejaarden op aanvaardbare manier verzorgen dan hebben we zorgzame vrouwen uit andere culturen nodig. Willen we ons huis verbouwen en schoonhouden, dan doen we graag een beroep op loslopende Poolse of Oezbeekse handwerkers en Philippijnse of Dominicaanse *domestic workers*. Dat is de wet van de markt. En daarmee keren we in wezen terug naar het begin van de arbeidsmigratie in de jaren zestig. Toen werden mensen in de Rif en Anatolië naar West-Europa gelokt met werk tegen relatief hoog loon. Over de consequenties voor de gastarbeiders en voor de samenleving werd toen niet nagedacht. Integratie was niet aan de orde, want ze waren gastarbeiders. Van een toerist wordt ook niet verwacht dat ie de lokale taal en gebruiken kent.

Er is een neoliberaal verhaal over migratie dat zegt dat arbeid vrij moet circuleren om de globale arbeidsmarkt optimaal te laten functioneren. Dat lijkt een hoopgevend signaal tegenover het anti-liberale repressieverhaal dat migranten vooral als ongewenste vreemdelingen beschouwd. Er is een utopisch ideaal van open grenzen en het recht van mensen om hun geluk waar dan ook te zoeken. Het liberale verhaal en de individuele humane benadering zijn met elkaar te verenigen volgens het principe van de *Pursuit of Happiness*, zoals vastgelegd in de Amerikaanse grondwet. Maar daarmee is nog niets gezegd over de rol van migratie op de sociaal-economische verhoudingen in de wereld. Er is ook een verhaal te vertellen over het verband tussen migratie en ontwikkeling, globalisering en *fair trade (fair treatment)*. Vast staat dat migratie en globalisering hand in hand gaan. Op vele plaatsen (vooral buiten Nederland) wordt gedebatteerd over regulering van deze markt, over migratiemanagement en over effecten van migratie in de arme delen van de wereld. De stem van de migranten zelf wordt zelden gehoord of gevraagd. Toch zijn zij meer dan willoze slachtoffers van beleid. Ze zijn ondernemers, vrijheidzoekers en boodschappers. En wie weet zelfs bondgenoten in een strijd voor wereldwijde gelijkheid en rechtvaardigheid. Een visie op migratie die sociaal en mondiaal is zal ontwikkeld moeten worden in samenspraak met ervaringsdeskundigen, rekening houdend met de belangen van de landen waar ze heen gaan, maar ook met de landen waar ze vandaan komen. Een ingewikkeld verhaal dus, maar ook hoogst noodzakelijk want ze sterven bij bosjes door de repressie, de illegaliteit en het misbruik dat corrupte en maffiose types daaruit weten te slaan. De meeste migranten overleven eerder van gunsten dan van rechten. Het neoliberale verhaal lijkt menselijker en soepeler dan xenofobe uitsluiting, maar waar de markt regeert en de staat reguleert, zijn de basisrechten van mensen *on the move* nog verre van gegarandeerd. Selectie aan de poorten van Fort Europa kan ook een schaamlap zijn voor een verkapte vorm van mensenhandel. Senegal staat onder grote druk om een politie cordon voor haar kust te leggen. Libië is goed genoeg om als opvangkamp te dienen voor doodgelopen Afrikanen. Want de vraag blijft natuurlijk wat het lot is van de mensen die "wij" niet selecteren, en dat zullen de meesten zijn.

Als we meekijken met de individuele migrant, die besluit al zijn of haar kaarten op migratie te zetten, dan zie je dat die zich in een mondiale jungle begeeft. De reis zelf is kostbaar en gevaarlijk en is veelal een investering van de eigen familie of gemeenschap. De verplichting om die investering terug te betalen, om de familie thuis geld te sturen en hoop te geven legt een enorme druk op het individu. Het verlies van vertrouwde banden is op zich al een traumatische ervaring. De sociale verhoudingen waarin je je vervolgens moet staande houden als migrant en als lid van een migrantengroep (gemeenschap?), maken je leven nog ingewikkelder. Je hebt te maken met drie onderling botsende codes: de codes van je familie, dorp of clan; de codes en conflicten die spelen binnen de Ghanese, de Afghaanse of Dominicaanse *scene*; en natuurlijk het regiem waaraan immigranten worden onderworpen in het land van aankomst. Het sociale verlies is gigantisch en de materiele compensatie daarvoor valt meestal vies tegen. Dat geldt voor de individuele migrant, maar ook voor zijn land en groep van herkomst.

Stellingen en discussiepunten:

Een visie op migratie en ontwikkeling zal dus verder moeten kijken dan mensenrechten van individuen. De omstandigheden die leiden tot migratie, de handelsstromen die de migratie zelf direct beheersen en de sociale gevolgen van migratie aan beide kanten van de grenzen moeten

we analyseren om een perspectief te bieden voor zowel de migranten als de sociale verhoudingen waar zij een product van zijn. Niet alleen als object, als slachtoffer, maar ook als subject, als politiek handelend figuur die keuzes maakt en verantwoordelijkheid draagt.

Is een positieve benadering van migranten als nuttige arbeidskrachten voldoende om een eind te maken aan de repressieve en onmenselijke bejegening?

Is een gereguleerde migratie aan de hand van economische criteria als behoeften van de arbeidsmarkt, respectievelijk behoefte aan *remittances* in de uitzendende landen een uitweg uit de verkramping en xenofobie?

Hoe kunnen de rechten van migranten versterkt worden zonder de positie van ingezetenen te ondermijnen, zowel hier (de veel aangehaalde laaggeschoolde jongeren) als daar (het verlies aan *brains* en *manpower* in de landen van herkomst)?

De mensenrechten en basisrechten van migranten worden systematisch en op grote schaal geschonden.

Het onderscheid tussen politieke en economische vluchtelingen wordt steeds minder relevant.

Xenofobie en nationalisme zijn geen monopolie van rechts. En ruimdenkendheid niet van links.

Zonder substantiële betrokkenheid van migranten is een progressieve visie op migratie onmogelijk.

Jo van der Spek

Open brieven
Campagne Vertrokken Gezichten

*Relieve us of this burden of shame
I'm a Dutch subject not proud of it (credit UB40)*

Open letter of a Dutch world citizen to the Committee for the Prevention of Torture of the Council of Europe in Strassbourg, as a report on the Dutch treat for migrants.

December 28th 2006

Dear Madam, dear Sir,

I have the honour to report to you on the treatment of migrants in the Netherlands, and especially on the victims of the fire at the detention centre at Schiphol Airport on October 26th 2005. I am convinced that the manner in which the state has dealt with these victims constitutes a serious breach of the standards and regulations that apply to the treatment of humans in custody of the state and to the rights of victims to a humane treatment of their inflictions. I hope you will feel invited to investigate this complex case which has caused substantial political turmoil in my country. However, no international body has so far looked into this case in a way that may satisfy the need for justice and compensation that is so urgently felt by the victims and those citizens who endeavour to stand with them.

Below you will find the Open Letter that I send out to the presidents of all the countries of origin of the victimized migrants.

For further documentation I would like to refer to the legal and administrative documents that have been produced and are at your disposal on request, as well as to the investigation report by the Dutch Security Board and to the website of the campaign on migration & globalisation that I am proud to direct: <http://www.vertrokkengezichten.net>

I am well informed about your planned visitation of the Netherlands in the coming year 2007 within the frame work of your committees work of the Prevention of Torture and Inhuman Treatment. I invite you to visit all places where undocumented migrants are being detained on a regular basis. Please do assess if the conditions and facilities suit a country that has signed the relevant international treaties.

Jo van der Spek
campaigner on Migration & Globalisation

We burn Migrants

Open letter from a Dutch world citizen to the Heads of State the countries that saw their citizens off to the Netherlands: Libya, Afghanistan, Pakistan, Indonesia, Iraq, Iran, Palestine, Egypt, Sudan, Tunisia, Algeria, Somalia, Eritrea, Ethiopia, Senegal, Angola, Sierra Leone, Georgia, Russia, Ukraine, Uzbekistan, Romania, Bulgaria, Turkey, Suriname, the Dominican Republic, Mexico and Morocco

Dear Mr. President,

I feel compelled to inform you about what is happening in the Netherlands, where your citizens are victims of serious human rights violations. As an example I would like to tell you about three men from Libya, because they represent what is happening to undocumented migrants in my country. First there is Lutfi Al-Swaiai, who is one of the eleven migrants who died in the fire that raged in the detention centre at Schiphol Airport more than a year ago on the 26th of October 2005. The second Libyan person survived but was treated in a sub-human way after the fire and is still being denied his residence permit. The third is Ahmed Isa who stands accused of intentionally starting the fire in his cell. He has been in custody for more than a year, even though two separate judges ordered his immediate release in 2006. In this letter I hope to convince you that these three men are innocent victims of Dutch migration policies, specifically the policy of detaining undocumented migrants in order to expel them. And I will argue that Ahmed Isa must be considered a hostage of the Dutch government.

Europeans are well aware that large numbers of Africans are trying to reach Europe in pursuit of happiness and a better life. Many Europeans are disturbed at the sight of Africans dying in their efforts to reach the "promised land" in ramshackle fishing boats. Even more Europeans are afraid that this flow of poor migrants is too much of a challenge for their societies, because labour markets and welfare states may not be able to absorb all these aliens. This is why governments are under popular pressure to take drastic measures to keep out or expel migrants.

However, Europeans know less about the price Africans pay in terms of suffering and money extorted by corrupt officials and traffickers alike. Most migrants try to come to Europe to make a living, not only for themselves but also for the families and communities they leave behind. Communities often invest a lot of resources in the voyages of their sons and daughters. The truth is that successful migrants, through their remittances send more money to Africa than all of the West's development aid. That is a reason why many African governments have no serious problem with waving their freedom loving subjects goodbye. But in this process African nations are losing many of their best educated, most enterprising and creative children. These are young people who could contribute to the prosperity of Africa itself, if only they had better opportunities to create a better life at home. We have to acknowledge that this policy is short sighted. Why would so many young people give up being with their loved ones and leave for a hostile Europe, that time and again proves to be just another lawless jungle rather than paradise?

On the 26th of October 2006, a coalition of activists in solidarity with the survivors of the Schiphol Fire commemorated the disaster that had killed eleven and seriously wounded some 40 others and deeply traumatised many of the approximately 298 detainees (nobody knows exactly how many there were that night!). We staged a commemorative ceremony in a church in the heart of Amsterdam and afterwards in front of the fences of the detention centre itself. And the survivors spoke out. Babak from Afghanistan spoke about his anger: "I would rather die than be humiliated any longer. I refuse to beg any longer." Babak was referring to the fact that the survivors were forced by their guards, even at gunpoint, to let their fellow cell mates die behind doors that would not open; to the fact that they had to stand or lie for hours in the cold

night, waiting for medical care; to the fact that they were transported to equally dangerous prisons elsewhere where some were placed into solitary confinement, bereft of their personal belongings; to the fact that they were denied their human right to receive proper treatment of their injuries and traumas, the right to choose where to live, and the right to be treated as human beings. Even the 39 direct survivors, who had been in blocks K and J that were destroyed by the fire, were granted residence permits almost a year later in order to (finally!) obtain proper treatment, are still living on 40 Euro a week. Most of them are still in reception centres for asylum seekers, without the right to work or study, or otherwise regain their dignity. Seven others were not granted a residence permit because they were suspected of minor criminal offences. All the other 231 survivors of the fire in the other blocks have disappeared altogether. Most have been expelled on a "voluntary" basis. Existence denied. Look away, please.

Let me tell you about Cheikh Papa Sakho, a painter from Senegal. He came to Europe to sell his work and exchange ideas and inspiration with fellow artists. Papa Sakho came barefoot to the church because the shoes that he had bought for the occasion were too tight. In the church he was hardly able to speak, but he cried his heart out to the mother of Robert Arah, one of the men from Suriname who died in the fire. All Sakho could say was that he was sorry, because he had changed his cell with Robert a couple of hours before the fire. And then Robert died in his place. Papa Sakho, who is now the informal leader of the group of survivors residing in an outpost called Musselkanaal, is a wonderful person and respected by anybody who gets a chance to meet him. He is not afraid to show his sorrow and able to share his spirit with children and adults alike. "I am respected, because I respect myself", he said to me. And then we laughed about his shoes. I cannot think of a better show of civil courage than walking barefoot to the service of truth and justice and bowing in compassion with the mother of a dead brother.

Papa Sakho, Babak and other survivors have thus rendered an incredible service to Dutch society. They have shown us who they really are, the people we lock up for not being properly documented. None of them were accused of any crime or violation, not even of trespassing. Being declared "illegal" does not constitute a criminal offence under Dutch law. Yet they are being treated worse than criminals. They usually suffer the same restrictions as suspects of common crimes, or even worse when they are being housed in temporary facilities like boats, hangars or containers (the Dutch prefer cheap solutions). These detained migrants have fewer possibilities to appeal to the courts, because the immigration service (IND) uses administrative law, which provides only very marginal safeguards on the decisions of this ill famed agency. In Holland about 22.000 non-western foreigners are detained every year, some are expelled within weeks, many waste away for many months.

The power of the survivors fighting for freedom, justice and dignity shows us something else as well: they are not poor and helpless asylum seekers. They are real humans who are made helpless by a system that denies their rights as equal human beings in pursuit of happiness, endeavouring to bridge the gap between rich and poor in their own special way, just like anybody else.

We can no longer look away. The Schiphol Fire is to become a turning point in Dutch migration politics, a wake-up call for all who refuse to look away. For all those who are willing to face the truth and are not afraid to look with these migrants, not just watch them on TV. And then, if we want to live up to our proclaimed standards of human and civil rights we must change this system: put a stop to detaining undocumented African, Asian, Arab or Latin migrants. And let us finally start to think hard about the reasons and causes of migration and ask ourselves why a banana, a credit card and a grave stone can travel more freely than the average world citizen. Our leaders cannot convince me that free trade and open markets are good for mankind, as long as people have to die in their attempts to take part in this free trade and enter these markets. Migrants drowned and burnt deliver the message that there is no excuse to deny anybody the right to live and move. As long as our governments let people drown and burn, they burn their own credibility and lose the right to judge others.

Ahmed Isa smoked a last cigarette in his cell before he fell asleep. He did not properly extinguish it and the

paper sheets caught fire, probably helped by the stream of fresh air that came in from the air-conditioner. The fire woke him up, his feet were burning. He tried to stop the fire and yelled to alarm the guards. They were not there. All systems failed as was proven by the independent Security Board in a report that forced two ministers to resign, toppled the government and brought about early elections. So last November the Dutch could vote for a new parliament, but no party is prepared to really change the system. Left and right endorse locking up innocent migrants, in order to keep the nation clean and comfortable. Only a minority of Dutch society feels ashamed and powerless against these odds. Protest comes from those who really know the man or woman that is to be thrown out of the country or thrown into detention, including children, sick and old.

Ahmed Isa will stand in court from the 21st of May for causing the Schiphol Fire. I wonder how he could be convicted for criminal or suicidal intent, when it happened in his sleep. I know who built these prisons, who neglected all safety regulations and who are responsible for putting people there. On the 8th of October, 2006 the High Court of Amsterdam ordered his immediate release from custody and also ordered him to await his trial in the Netherlands. But Minister Rita Verdonk of Migration and Intimidation prevented his release and moved him to the Expulsion Centre at Rotterdam Airport for being an "illegal alien". On November 22nd, voting day, another judge again ordered his immediate release. But the Minister refused to comply and appealed to the administrative State Court and still kept him locked away. This government is just not able to face the demise of their miserable migration policies. The Dutch are not to be confronted with the face of Ahmed Isa. When I visited him, he said that his only wish is to prove his innocence before a Dutch court. He told me he is drawing portraits of the dead in his head and only talking with himself. He was finally released on the 8th of December, on condition that he reports every day to the local police station. The criminal investigation to construct the case against him is about to lead to his trial in May 2007. His case is just one of many thousands, a clear case of blaming the victim. But we know that the real culprit is the system that has been dubbed "migration management", which is in practice more like a re-invention of the slave trade than anything that can be called civilization.

Therefore we feel obliged to call on you, Mr. President, and on the international community, to look into this matter and to relieve us of this burden of shame.

Jo van der Spek, Amsterdam, the Netherlands, December 2006

note

The European Union has placed its bets on African governments like Libya, Morocco and Senegal to play a crucial role in preventing African migrants to access Europe. Libya has been singled out, together with Malta, Ukraine and Bulgaria to serve as a buffer. Transit camps, electronic border controls and close cooperation on migration management are high on the agenda. I'm sure the EU appreciates you a lot for this. I fear however, that policies like the current one in the Netherlands, when exported to countries like yours, may result in more casualties in terms of human lives and violation of human rights and moral values. What happened at Schiphol Airport can be compared to Guantanamo Bay or even Abu Ghraib. If the price of your cooperation with the EU is a general erosion of rights and values, I would rather you called the deal off altogether!

Campaigning for the Rights of Migrant Women Domestic Workers (MDWs) in Europe

The Women's Programme of the Commission for Filipino Migrant Workers (CFMW), *a House is not a Home*¹⁰ gives a priority focus to the rights of Migrant Domestic Workers (MDWs). At the same time, CFMW coordinates the initiative and activities of the RESPECT Network – a network of migrant domestic workers in Europe and supporting organisations which campaigns for the rights of Migrant Domestic Workers in Europe.

1. Briefly, I would like to indicate the context in which CFMW and R.E.S.P.E.C.T. as an organisation and network undertakes its work in Europe. We are committed to migrant empowerment through self-organisation, education and campaigns for rights and welfare and in solidarity with all migrants against racism and all forms of discrimination. Our current work which is focused on the rights of Migrant Domestic Workers (MDWs) is undertaken in the context of:
 - Rapid globalisation of economies worldwide and its impact on changing labour conditions, labour migration, including the feminisation of migration
 - The “North-South divide” in terms of intensification of unequal trade, debt and bankruptcy of developing economies of the South, resulting in widespread unemployment and increasing out-migration
 - Double standards vis a vis labour migration – in Europe, there is significant employment of MDWs in the private household either as ‘live-in’ or “live-out” workers, without due acknowledgement and in fact denial of their labour and immigration rights, resulting in the process of many MDWs becoming “undocumented”
 - Campaigns in several European countries (UK, Spain, Italy, Greece) by migrant communities, trade unionists and migrant rights advocates have been successful in changing the immigration legislation and current on-going campaigns are putting the issue on the international political agenda

Migrant Women Domestic Workers in the private household

2. From our perspective as migrants, and particularly as women we believe that both “productive labour” done in the factories and offices, and “reproductive labour” done in the household are two sides of the one coin and both are essential to the national and global economy.

¹⁰ A house is not a home – <http://www.cfmw.org>

3. Under the current immigration regimes in Europe, Domestic work in the private household is the main employment opportunity in the labour market open to migrant women. It is common knowledge that MDWs are working as Carers in the private household throughout Europe's cities. MDWs work as Childcarers and Carers of the Elderly and of people with disabilities as well as doing the whole range of other household work (cleaning, washing, ironing). While the majority of migrants employed in the private household are women, there are a growing number of men who are also employed in this work. Many MDWs are Carers who work as "live in" workers. Work in the private household or care work in institutions is also a main possibility of employment for migrant women who are living in Europe for many years but whose qualifications are not recognised or discriminately undervalued in the European Union.
4. Domestic work in the private household is a growing demand in Europe addressing the current gaps in the state provision of care for children or the elderly, and it is often stated that it is important work. However, in many countries in the EU, including in the Netherlands, domestic and care work in the private household is not recognised as proper work nor as a category for immigration. Therefore MDWs working in the private household are denied their basic rights and are frequently forced to become undocumented. Besides, the work of MDWs takes place in the private household, a place, which is often exempt from labour laws and where typically trades unions do not have access.

Campaign Strategies and Moving Forward

5. The campaign in the Netherlands, which is undertaken together with TRUSTED Migrants, the self-organisation of MDWs, has achieved a high visibility through its Research 'Report ***"Migrant Domestic Workers Visible and Making a Difference"***¹¹ undertaken in 2005-2006 on the working and living conditions of MDWs (from Philippines, Nigeria, Ghana, Indonesia, Surinam, Korea, Colombia) in the Netherlands. This Research revealed that MDWs work in conditions without contracts; on 'total availability' when live-in; work multiple parttime-jobs when live-out; work without social benefits, access to health care; 'no work-no pay' when employer is on vacation or worker is ill. These conditions deny MDWs their basic rights.

Through the use of Forum Theatre and Public information Forums, the campaign has given a public profile to the issues.

Following a series of Dialogues with the Trade Unions, the ABVAKABO FNV decided to accept MDWs as trade union members in June 2006, and has initiated a programme of services to address the needs of MDWs.

The CNV trade union has also decided to accept MDWs as members.

¹¹ CFMW Research Report – <http://www.cfmw.org>

6. CFMW and the RESPECT network welcome the recent campaign of the European Women's Lobby (EWL), *Who Cares* which places the issue of care work (in which many MDWs are employed) on the European policy and political agenda. The campaign raises important demands - the rights of all to quality care and the demands on the rights of those who work as carers.

7. I will confine my comments principally to the section of the lobby document dealing with Migrant Domestic Workers (MDWs). The EWL Campaign recommendation on the situation of Migrant Domestic Workers as carers **complements** the campaign for the rights of the Migrant Women Domestic Workers as articulated by CFMW and the RESPECT network in Europe. The EWL campaign will give additional emphasis in putting the issue of MDWs in the political arena and in calling on the EU and Member States to implement the Beijing Platforms for Action, The UN Convention on the Elimination of all forms of Discrimination Against Women (CEDAW) and the European Roadmap for Equality between Women and Men.

8. It is very important that the EWL campaign calls on the European Union to ensure that Migrant care workers and MDWs can enjoy decent working conditions and basic human rights, regardless of legal status. We believe that both labour rights and migrant rights are crucial to assuring the rights of MDWs. Therefore we would like to propose that the EWL campaign also highlights that protecting migrant workers' rights requires the promotion and implementation of key international and regional human rights treaties, ILO Conventions, including among them:
 - UN Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families; (until now no EU member State has ratified this Convention)
 - ILO Conventions on Migrant Workers, C97 and C143;
 - ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights At Work and its follow-up;
 - ILO Multilateral Framework on the Rights-based approach to Labour Migration.

9. In the midst of violations of their rights, MDW's have organised themselves and have transformed themselves into significant transnational social actors, contributing to the economic, political, social and cultural development of both the receiving countries here in Europe as well as in their home countries.
 In the course of our work, MDWs while underlining a human rights based framework as the global regime for migrant and refugee protection, have themselves identified the following specific demands as a solution for their situation as MDWs:
 - to recognise work in the private household as proper work
 - to ensure the protection of the rights of MDWs as workers
 - to put in place an immigration status related to their work as migrant domestic workers

These demands are at the core of the *RESPECT* Charter for The Rights of Migrant Domestic Workers.

10. In terms of moving forward, there are other considerations to ensure the success of the campaign:

- promotion and support for the self-organisation of MDWs and placing their organisations at the center of the campaign, and linking their campaign with that of others carers and health workers
- advocating a vigorous campaign of integrating (and upgrading) health workers and carers from the migrant and refugee communities who in the current immigration regime are prevented from working.

As women and as migrants we have a big task ahead of us in the next years. Placing the rights of MDWs, Care workers and Care service users, whether European or migrant, whether documented or undocumented, at the center of the political agenda in the European Union is a big challenge to all of us.

Prepared for the Top van Onderop
Fe Jusay
Co-ordinator CFMW Women's Programme
Commission for Filipino Migrant Workers (CFMW)
Amsterdam, May 2006

Migrant Self-help organizations and their perspectives

Commission for Filipino Migrant Workers (CFMW)

CFMW as an organisation and network undertakes its work in Europe. We are committed to migrant empowerment through self-organisation, education and campaigns for rights and welfare and in solidarity with all migrants against racism and all forms of discrimination. Our work which is focused on Migrant Domestic workers is undertaken in the context of:

- Rapid globalisation of economies worldwide and its impact on changing labour conditions, labour migration, including the feminisation of migration
- The “North-South divide” in terms of intensification of unequal trade, debt and bankruptcy of developing economies of the South, resulting in widespread unemployment and increasing out-migration
- Double standards vis a vis labour migration – in Europe, there is significant employment of MDWs in the private household either as ‘live-in’ or “live-out” workers, without due acknowledgement and in fact denial of their labour and immigration rights, resulting in the process of many MDWs becoming “undocumented”
- Campaigns in several European countries (UK, Spain, Italy, Greece) by migrant communities, trade unionists and migrant rights advocates have been successful in changing the immigration legislation and current on-going campaigns are putting the issue on the international political agenda

Migrant Women Domestic Workers in the private household

2. From our perspective as migrants, and particularly as women we believe that both “productive labour” done in the factories and offices, and “reproductive labour” done in the household are two sides of the one coin and both are essential to the national and global economy.
3. Under the current immigration regimes in Europe, Domestic work in the private household is the main employment opportunity in the labour market open to migrant women. It is common knowledge that MDWs are working as Carers in the private household throughout Europe’s cities. MDWs work as Childcarers and Carers of the Elderly and of people with disabilities as well as doing the whole range of other household work (cleaning, washing, ironing). While the majority of migrants employed in the private household are women, there are a growing number of men who are also employed in this work. Many MDWs are Carers who work as “live in” workers. Work in the private household or care work in institutions is also a main possibility of employment for migrant women who are living in Europe for many years but whose qualifications are not recognised or discriminately undervalued in the European Union.
4. Domestic work in the private household is a growing demand in Europe addressing the current gaps in the state provision of care for children or the elderly, and it is often stated that it is important work. However, in some countries in the EU domestic and care work in the private household is not recognised as proper work nor as a category for immigration. Therefore MDWs working in the private household are denied their basic rights and are frequently forced to become undocumented. Besides, The work of MDWs takes place in the private household, a place, which is often exempt from labour laws and where typically trades unions do not have access.

RESPECT NL

Domestic work in private households is important to European family life, to European economies and to European support systems. It is demanding work which requires a variety of skills and is often done by women who have migrated to Europe.

Many have left their families and children in an attempt to find a way out of poverty.

Migrant domestic workers are part of the fabric of European society. Their dignity and their rights as people and workers must be protected.

*A CHARTER OF RIGHTS FOR
MIGRANT DOMESTIC WORKERS IN EUROPE*

RESPECT NL (Nederland) Working Group

The RESPECT NL Working Group is developed by CFMW, TRUSTED Migrants (Self-organisation of Migrant Domestic Workers (MDWs in the Netherlands), Transnational Institute (TNI) and participated by one Dutch expert on Migration Policy. RESPECT NL is also a network of organisations that are committed to support the campaign for the rights and welfare of MDWs in the Netherlands.

Objective:

The group campaigns for the empowerment of Migrant Domestic Workers (MDW) in promoting their rights as workers, as migrants and as women in the Netherlands.

In terms of networking, advocacy and lobby work,

RESPECT NL works with migrant organisations, trade unions, churches, women networks, human rights advocates, migrant experts and policy advisers.

RESPECT NL campaign for the rights of Migrant Domestic Workers in the private household aims for:

- recognition of work in the private household as proper work
- recognition of their rights as workers
- independent immigration status related to their work as migrant workers

TRUSTED Migrants

(Migrant Domestic Workers self-organization in the Netherlands)

Background of TRUSTED Migrants:

On March 9, 2002 a group of migrant women working in the private household gathered at the office of CFMW to celebrate the International Women's Day and set up their self-organisation called **TRUSTED Women** based on trust and respect to each other. One of the important activities that were identified during this time was how to help each other in terms of need especially on the financial side of the need of migrants. Then it was agreed to begin discussing how to set up a credit cooperative just like the one in Athens, Greece.

Why TRUSTED Women in the beginning?

In the course our development as TRUSTED Women, while majority of MDWs are women we become aware that migrant men are also working in the private household. Through discussion in 2003 we agreed that migrant men working in the private household can also join and we rename it as **TRUSTED Migrants**

Main Thrust of TRUSTED Migrants:

Campaign for the rights of Migrants Domestic Workers in the Private Household in the Netherlands and for changing our situation and position in the Dutch society.

How to achieve this campaign?

- Resourcing the migrant community
- Servicing the migrant community (housing, sharing of work, moral support to each other, social networking, etc.)
- Sharing reliable expert information on the issues –to have a correct and precise information on our situation
- Enhancing the capabilities of individuals and the organisation with capacity building and skills trainings e.g. Forum Theatre

Objectives:

TRUSTED Migrants aim to:

- Make ourselves aware about migrant rights whether documented or undocumented
- Join in the regularisation campaign
- Identify our rights as migrants especially in the workplace
- Gain confidence and 'know-how' to negotiate for our rights

- Create a support system among migrant domestic workers in the Netherlands e.g. sharing work experience, work and shelter
- Participate in training which enhances our capabilities
- Participate in the campaign for our rights
- Link with migrant organisations of other nationalities and with organisations in NL who can support our campaign and the development of multicultural and non-racist society in NL.

TRUSTED Migrants

T - towards empowerment as migrants

R - respect Why respect?

As migrants who work in the private household in the Netherlands, we promote the protection of our basic human rights as migrants, workers and women. Like MDWs in other countries in Europe, we also recognize our work as proper work and as professional service that is important. Domestic work in the private household is important to European family life, to European economies and to European support systems. As declared in the "Charter of Rights for Domestic Workers in Europe",

It is demanding work, which requires a variety of skills and is often done by migrants who have migrated to Europe. Lack of employment opportunities in our home country has forced us to become MDWs in order to support our families and children left behind. Our work as MDWs is crucial to the development of our families and children and our remittances contribute substantively to our Philippine economy.

U-united We are united in our objectives in achieving our rights as workers and as migrants. To promote our rights we need to be united in understanding what our rights as migrants are whether documented or undocumented. We need to strengthen our unity in overcoming difficulties and challenges.

S-strength Strength is our commitment to struggle for our rights: "Together we stand together we fall."

T-total Total awareness of our rights as migrants and our dignity and capacities as human beings.

E-emancipation Enhancing our capacities as migrants and developing skills and our potentials.

D-development We aim for personal development and the development of the country where we are now and the Philippines. Our supporters and advocates who are committed to support our vision can facilitate the development of our capabilities.

Sharing Strategies that have worked for MDWs

From the CFMW and RESPECT NL perspective, we have experienced the following as essential components of a strategy for moving forward on Migrant Domestic Workers Rights

- Strengthen the self-organisation of MDWs, placing their organisations at the center of our campaigns
- Promote transnational organisation and alliance building across MDWs from different countries and continents
- **Give visibility to MDW organisations within the broad movement of migrants and the broad social movements as transnational social actors and agents of change in both the receiving and sending countries**
- Strengthen linkages, networking and joint initiatives with trade unions and other key sectors
- While we welcome the inclusion of MDWs on the ILO agenda, we must also actively move the ILO machinery towards the implementation of labour rights for MDWs
- Innovate our methodologies of awareness raising and advocacy, facilitating a new level and mode of policy dialogue between migrants in the domestic sector and “experts” in the policy arena towards developing a long-term advocacy strategy (In the RESPECT network we have found that the Forum Theatre methodology of the Brazilian Augusto Boal has been very empowering in terms of bringing undocumented MDWs into the public arena – engaging directly on their own terms with Trade Unionists, policy makers and parliamentarians.
- Promoting participatory methods of research that facilitate MDWs to be subjects and actors in the research and not only objects and consumers
- implement together with MDWs, advocacy and lobby work strategy on rights of migrant women in the domestic sector towards policy makers in government and other relevant institutions at national and European level – parliament, media and United Nations etc.
- advocating a vigorous campaign of integrating (and upgrading) health workers and carers from the migrant and refugee communities who in the current immigration regime are prevented from working.

welcome to
Platform of Filipino
Migrant Organisations
in Europe

Making the Connections - Migrants as Transnational Social Actors

In our Workshop today, our aim has been to contribute to a new debate on migration in the Dutch context. We need to reclaim the debate and re-invigorate it with the current realities and conjunctures in which we find ourselves today. In the Netherlands we are emerging from the Verdonk era with an opportunity to restate the terms of the debate; to reject the rightist polarization and Islam phobia which has dominated the discourse over the past years and to create new political space where migrants and refugees themselves can be main participants in the debate.

In this brief time I would like to contribute some migrant perspectives on 3 main points:

- Neoliberal globalisation and its impacts as our common starting point
- The urgency of re-claiming the migration and refugee debate
- New Challenges, agendas & strategies for organizing

1. Neoliberal globalisation and its impacts as our common starting point

The neoliberal globalization paradigm and its impacts are devastating peoples livelihoods, environments and natural resources in South but is also impacting Europe with precarious employment, dismantling of public services and social benefits.

Besides the continuing drain of vital resources in the payment of the Foreign Debt, the model of neoliberal globalisation and its institutions (WTO, WB & IMF); Transnational corporations and Free Trade Agreements are radically impoverishing the peoples and countries of the South – intensifying the gap between South and the North; but also within the South between the elites and those who are daily losing their livelihoods – many of whom have no option but to migrate to cities within the South or to the North.

Within the General Agreement on Trade in Services (the so called GATS) in the WTO, its MODE 4 is now claiming jurisdiction also over the questions of migration. By offering the South some 'limited migration with permits' (for example carefully selected highly trained information technology specialists), the US and Europe are hoping to weaken the resistance of Southern countries in the WTO such as India, to opening up its public services and other markets to US and European Transnational corporations.

As migrants we reject this type of 're-classification' among migrant workers as divisive and as further institutionalizing a regime of 'migrant labour without rights'. We assert that Migration and migrant workers have to be taken out of the WTO. The regulation of Migration rightly belongs

with the International Labour Organisation (ILO) and the United Nations Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of their Families. But this neoliberal paradigm is also impacting on the North. The latest trade policy of the EU Trade Commissioner Peter Mandelson in the policy document *Global Europe: Competing in the World* (October 2006), explicitly indicates that the EU will not only be aggressive in the negotiations of Free Trade Agreements being launched with regions in Latin America and Asia, but also announcing that 'competitiveness' has to also determine internal policy in Europe. This policy prescription makes clear that the corporate model of economy originally spelled out in the EU Lisbon Agenda will be the future model here in Europe and that the contract for a 'social Europe' is definitely under attack. So even though the trade unions and social movements were able to restrain the first round of the Bolkestein Directive, we can expect the attack on the EU's labour and environmental standards to continue in the name of 'competitiveness'.

2. The urgency of re-claiming the migration and refugee debate

Since 9/11, we have also witnessed in Europe the impact of a global security regime which is shaped by the US 'war on terrorism' and where already restrictive immigration policy has experienced a further rollback as civil and political rights in Europe have been curtailed or suspended and the rights of refugees and migrants further eroded. These developments have been a central focus for the migrant and refugee movements among Europe's more than 16 million migrant and refugee community, in which we as Filipino migrants participate.

This global security regime is also legitimizing a militarized approach to the questions of migration and refugees. We can see what is happening on the Southern borders of Europe in Melilla and Ceuta as well as to the East and to the detention centers being built in many countries across Europe. We are witnessing the use of borders as a tool for selecting, jeopardizing and rejecting migrants and refugees rather than as an instrument of protection. Increasingly migrants and refugees are being dealt with in the same framework as "terrorism".

This has been aggravated by the systematic assault on migrants and refugees of Muslim and Arab origin. There has been an increased demonisation and criminalisation of migrants and refugees – with restrictive policies emphasising exclusion, and deportation. Moreover, the current immigration policy regimes are making legal migration almost impossible, thus contributing to a growing sector of migrants and refugees who are forced to be without rights and to be undocumented.

These developments have been a central focus for the migrant and refugee movements among Europe's more than 16 million migrant and refugee community, in which we as Filipino migrants participate. That is why we welcome the new space currently being created in the political arena in the Netherlands to re-claim the public debate on migrants and refugees and to re-establish this in a human rights framework and in a framework of re-newed multi-culturalism.

This Workshop itself, is a good sign of the times – where we are engaging key sectors of the Dutch civil society – trade unionists, parliamentarians, human rights and progressive church communities in a dialogue with migrants.

However re-claiming this new space also brings key challenges.

3. New challenges, agendas and strategies for organising

The current conjuncture challenges us migrants and other social actors such as trade unions to re-define our agendas and combine our organizing strategies on different levels.

As migrants we have:

- To answer to the ongoing and intense struggles for our human rights as migrants, particularly those of us who are undocumented (and given the current conjuncture globally and in Europe...these numbers are growing) and to develop links and networks with trade unions and social movements to mainstream these struggles as integral to the agenda for change.
- To combine forms of organising which are often based on national identity (Filipino, Latino, African, Turkish, Moroccan) with coalition and alliance work based on common strategies and struggles for equal rights and against islamaphobia and racism in Europe, and for transformation of the global political and economic paradigm.
- To link our struggles as migrants and refugees with the campaigns on the WTO, GATS, Free Trade Agreements and with the campaigns against the war in Iraq and all forms of neo-liberal globalisation.
- To claim space for our involvement in the development of our home countries (our role in this is often relegated to being "mere remittance" senders) and to find our voice, as dual citizens in the political process while at the same time strengthening our autonomy to link in an effective way with the movements for change in our home countries.
- To create together with trade unions and other social movements and civil society organizations an enabling political environment where migrants and refugees can take their proper place as transnational social actors, constructing and contributing to the campaigns for 'another Netherlands', 'another Europe', and 'another world'.

We as migrants, and you as activists in the Dutch political arena are well aware that these challenges will not be easy to address.

While as migrants we place strong emphasis on empowerment and capacity building in our own organisations, an equally valued strategy is our commitment to cross community organising. While this is absolutely essential in the face of globalisation, it is also a very demanding challenge to our sometimes narrow national interests, specific cultures and religions. Even within our own communities, we have to resolutely overcome overt racism and chauvinism and to overcome the "constructed" differences and distance between migrants and refugees.

But we have had positive experiences in addressing these new challenges – and in forging new links with trade unions, not only here in the Netherlands but also in our experience of participating in and developing the transnational network which has developed as RESPECT and which campaigns for the rights of migrant domestic workers. This network which combined migrant self-organisations and trade unions has been able to successfully achieve changes in legislation for

migrant domestic workers for example in Britain. Likewise, our migrant communities have also participated in successful regularisation campaigns in Italy, Spain and Greece. While these regularisation campaigns are fought at the different national levels, there is however a lot of sharing of strategies, mobilisations and networks across communities. Of course, we are very aware of the limitations of the regularisation campaigns which only address a certain section of the migrants. However regularisation campaigns pose a core political challenge to the notion of a stateless, exploitable resource of undocumented workers without rights.

Finally, in terms of addressing the challenges ahead of us. I think it is important to continue to deepen our common analysis understanding of globalisation and how it is impacting here in Europe as well as in the South. This includes a common analysis of migration within globalisation and of migrant movements as significant transnational actors in struggling against globalisation whether in the Netherlands, in Europe or in the South.

We need to reflect on the significance of the World Social Forum which itself is an expression of people's struggles against globalisation. I think it's major contribution has been in re-shaping new democratic political space whose hallmark is diversity and inclusiveness. Its Charter of Principles sets out a common analysis of neoliberal corporate driven globalisation as well as pointing out that our best answer to this is a pluralist response that embraces the diversity of movements.

An excellent example of this was the experience in Hong Kong in December 2005 in the Week of Action against the WTO. This mobilisation was carried by the Migrant Movements in Hongkong and the Via Campesina – especially the Korean Farmers movement. This extraordinary alliance created the political environment and context where organisations and trade campaigns from all over the world could participate in a unified strategy against the WTO.

Whether we are involved in the campaigns for migrant rights, or for labour rights and conditions of employment in the Netherlands, this era of globalisation challenges all of us to be transnational social actors. We need to link our immediate, local campaigns with the emerging broad movements which aim to change the structures and institutions of the global market and to nurture the initiatives that indicate that another world is possible. And as Arundati Roy, the Indian novelist said at the World Social Forum in Mumbai "Another World is possible, and if we listen closely enough...we will hear her breathing".

As participants in this Workshop, let us continue this initiative and debate we have started among us to-day.

Let us call on the Top van Onderop to promote a profound change of perspective in the debate on migration – recognizing and asserting the positive and vital role of migrants and refugees and their movements in our common challenges for the development of a just, equitable and rights based society for all.

Nonoi Hacbang,
Platform of Filipino Migrant Organisations in Europe
For the Top van Onderop
Netherlands Social Forum
Amsterdam, May 19, 2007